

Доктор филолошких наука Јекатерина Јакушкина: СРБИ ЦИЈЕНЕ РУСЕ И ВИДЕ НАДУ У ЊИМА ВЕЋ МНОГО ВИЈЕКОВА

Александар Борисов

Главно богатство Србије и Републике Српске јесу сами Срби, јединствен народ који је сачувао своје отворено срце и праве, традиционалне вриједности. Они обоготворавају Русију, дубоко цијене и воле Русе и виде наду у њима већ вијековима. Због тога је за учвршћивање билатералних односа крајње важно подржати изучавање српског језика у Руској Федерацији. Овај став изнијела је Јекатерина Јакушкина, доктор филолошких наука, доцент на Московском државном универзитету „М. В. Ломоносов“.

Испричајте нам, молим Вас, о популарности српског језика у Русији.

Јекатерина Јакушкина: У совјетско вријеме мало ко је знао за постојање Србије. Сви су знали за Југославију и били заинтересовани за њу као за полукапиталистичку земљу, познату по релативно неограниченој слободи говора и квалитетним производима. Седамдесетих година прошлог вијека српски се учио како би се читао лист „Борба“. Заинтересованост за Србију и српски језик у Русији почела је од 2000-их, а посебно од 2010. године. Руси путују по Србији, код њих се јавља жеља за учењем српског језика. То интересовање дјелимично је повезано са интересовањем за Црну Гору, али само дјелимично. Баш су Србија и Република Српска, које немају излаз на море, постале предмет интересовања Руса. Зашто? Због чега је Србија постала тако привлачна многима? Србија је богата природним атракцијама, повољним ресторанима са веома квалитетном кухињом, али то је туриста могао наћи не само у Србији.

Шта је најпривлачније за нас у „српском свијету“?

Јекатерина Јакушкина: Главна атракција и главно богатство Србије и Републике Српске јесу сами Срби. Њихов шарм дјелује готово на све Русе који допутују у њихову

земљу. Као Словени и православци, Срби су у основи блиски Русима, они донекле разумију њихов језик, иако им је истовремено и егзотичан. То већ ствара основу за зближавање. А затим почиње да дјелује српска харизма. Она лежи у чињеници да су Срби јединствен народ који је сачувао своје отворено срце и праве, традиционалне вриједности. За њих је од личних интереса, од новца, важнији други човјек коме је потребно помоћи, нахранити га, подијелити нешто с њим. Гост, пријатељ, рођак или чак обичан пролазник, којег су спремни примити у свој дом – то је смисао њиховог живота.

Када сам била студенткиња и када смо путовали с колегама на праксу у Србију, много пута су нас у госте звали незнанци, људи које смо случајно срели, а код којих бисмо затим проводили цијели дан. Дружење је основа живота Срба. Отуда препуни кафићи, у које људи одлазе да би попричали. У Републици Српској сам посматрала сљедећу сцену: два аутомобила, крећући се у супротним тракама, зауставила су се један наспрам другог, правећи тако застој, а возачи су размјењивали поздраве и новости док је колона стрпљиво чекала да се тај разговор заврши. Русе код Срба, наравно, привлачи и њихов јужњачки карактер. Нама, уздржаним и грубим сјеверњацима, драга је њихова емоционалност, њихово животољубље, изражено, између осталог, и у музици која је такође популарна у Русији. Али, наравно, Руси осјећају и посебну љубав Срба према њима. Срби обоготворавају Русију, дубоко је цијене и воле Русе. Русија и Руси су њихова нада већ вијековима. Кажу: „Немамо чиме да се поносимо, зато се поносимо Русијом.” Такав став према нашој земљи у нама треба да развија осјећај части и патриотизма, али нам и налаже да будемо одговорни – подстиче нас да будемо достојни тог мишљења које о нама имају Срби.

Осјетити и упознати све ове црте српског карактера у њиховој цијелости суштински је могуће само ако се познаје српски језик. Једино ово знање може открити руском човјеку љепоту српског народа у свој њеној пуноћи. Зато је и важно да се у Русији учи и изучава српски језик.

Јекатерина Јакушкина: Да би се у Русији могао учити српски језик, потребни су предавачи тог језика. Такав смјер постоји на двјема високошколским установама у

Русији – Московском и Санктпетербуршком државном универзитету. Само се овдје изводи настава по програму под називом „Српски језик и књижевност”, на основним и магистарским студијама. Због тога су ове двије високошколске установе центри академске србистике у Русији. Упоредо с тим, овог тренутка српски се учи практично на свим главним хуманистичким високошколским установама у држави. У Москви, сем Московског државног института међународних односа и Дипломатске академије, ту су и Руски државни универзитет за хуманистичке науке, Руски државни универзитет „Косигин”, Московски државни лингвистички универзитет „Морис Торез”, Православни хуманистички универзитет Светог Тихона, Виша школа економије, Институт за руски језик „А. С. Пушкин” и други. Велики рад на универзитетској настави води се у Нижњем Новгороду, Тјумену, Белгороду, Вороњежу, Саранску, Ижевску и другим градовима.

У Русији је веома снажна и популарна историјска и политичка србистика. Али ни једна ни друга не може постојати без филолошке србистике – без изучавања језика. Језик је основа изучавања и историје и међународних односа. Због тога је Московски државни универзитет покренуо иницијативу развоја управо филолошке србистике и подршке будућих стручњака компетентних у области изучавања и предавања српског језика у тој мјери да могу писати уџбенике, граматике и рјечнике.

Јекатерина Јакушкина: Први корак у овом правцу представљало је оснивање годишњег студентског семинара „Школа србистике: Доминанте српске културе”, који заједно организују Институт за лингвистичка истраживања, Институт за славистику Руске академије наука и Универзитет у Београду. Прва школа одржана је у одмаралишту Московског државног универзитета „Красновидово” у новембру 2019. године. Њу је похађало 40 студената из разних градова Русије, Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе. Слушали су предавања водећих руских и српских стручњака за језик, књижевност, историју и културу Србије, писали реферате на своје научне теме и, што је најбитније, остваривали контакте и разговарали. Многи од њих се и сада друже и сарађују. Кључну улогу у том пројекту одиграла је подршка коју је

школи пружила Група предузећа „Комита” и њен директор Небојша Јанковић лично. Друга и трећа школа биле су у онлајн-формату, док четврта треба да се одржи на Филолошком факултету Московског државног универзитета крајем октобра 2022. године, а биће посвећена језику и култури Косова и Метохије. Осим студената из Москве, у четвртој школи уживо учествују студенти из Минска, Калининграда, Нижњег Новгорода и Републике Српске, а студенти из Србије и Црне Горе учествују онлајн. Програм школе састоји се од предавања познатих балканиста и слависта, посјете Амбасаде Србије, наступа групе „Балканиманс”, те екскурзије у Кремљ, у којем су сачуване фреске са сликама српских светаца.

Од 2018. године на Филолошком факултету Московског државног универзитета, уз подршку Представништва Републике Српске у Руској Федерацији, одржавају се курсеви српског језика, по чијем се завршетку издаје сертификат Московског државног универзитета.

Јекатерина Јакушкина: Обично на курсеве долазе људи који још нису упознати са језиком, али постоје и настављачке групе које похађају слушаоци с веома високим знањем језика. Међу полазницима је много студената Московског државног универзитета који на овај или онај начин везују предмет својих интересовања за Србију, затим људи којима је језик потребан за посао и људи које једноставно занима Србија. Ове године се планира рад трију почетничких група. Веома смо захвални Представништву Републике Српске за подршку.

С циљем популаризације српског језика у Русији, 2018. године Филолошки факултет Московског државног универзитета, уз подршку Амбасаде Србије и Представништва Републике Српске у Руској Федерацији, одржао је сверуску олимпијаду из српског језика за школарце. Побједница олимпијаде као главну награду добила је могућност путовања у Србију.

Јекатерина Јакушкина: Жељели бисмо да и наша генерација остави нешто за собом у филолошкој србистици. Најновији пројекат Филолошког факултета Московског државног универзитета јесте стварање новог великог српско-руског рјечника.

Надамо се да ће његово објављивање олакшати посао преводилаца и предавача. Такође, већ ове године очекујемо публиковање зборника предавања одржаних у склопу школа србистике.

Превели студенти треће године Студијског програма руског и српског језика и књижевности Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци

Извор: <https://rg.ru/2022/10/17/doktor-filologicheskikh-nauk-ekaterina-iakushkina-serby-uvazhaiut-russkih-vidia-v-nih-nadezhdu-na-protiazhenii-mnogih-vekov.html>